

گام‌های کاربردی سازی تصمیم‌گیری با رویکرد اسلامی

مؤلفان:

دکتر مهدی حمزه‌پور

(عضو هیات علمی دانشگاه امام صادق (ع))

و

سیدمهدی عزیزی

(دانشجوی دکتری مدیریت سیستم‌ها دانشگاه تربیت مدرس)

موسسه فرهنگی هنری عصر اطلاعات

۱۴۰۰

سرشناسه	:	حمزه پور، مهدی، ۱۳۵۷-
عنوان و نام پدیدآور	:	گام‌های کاربردی‌سازی تصمیم‌گیری با رویکرد اسلامی / مؤلفان مهدی حمزه‌پور و سیدمهدی عزیزی.
مشخصات نشر	:	تهران: مؤسسه فرهنگی و هنری عصر اطلاعات، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	:	۲۷۸ص: جدول، نمودار (بخشی رنگی).
شابک	:	۹۷۸-۶۰-۹۸۶۳۱-۲-۹؛ ریال: ۵۰۰۰۰۰
وضعیت فهرست نویسی	:	فیبا
یادداشت	:	کتابنامه: ص. [۲۶۹] - ۲۷۸؛ همچنین به صورت زیرنویس.
موضوع	:	تصمیم‌گیری - جنبه‌های مذهبی - اسلام
موضوع	:	Decision making - Religious aspects - Islam
موضوع	:	مدیریت (اسلام)
موضوع	:	Management - Religious aspects - Islam
شناسه افزوده	:	عزیزی، سیدمهدی، ۱۳۷۳ -
شناسه افزوده	:	BP۲۳۲/۷۷/ح۸۵ گ۲ ۱۳۹۸
رده‌بندی کنگره	:	۲۹۷/۶۵۸
رده‌بندی دیویی	:	۵۶۵۵۴۳۳

مشخصات:

عنوان: گام‌های کاربردی‌سازی تصمیم‌گیری با رویکرد اسلامی

مؤلفان: دکتر مهدی حمزه‌پور، سیدمهدی عزیزی

ناشر: موسسه فرهنگی هنری عصر اطلاعات

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

تاریخ انتشار: ۱۴۰۰

نوبت چاپ: اول

قیمت: ۵۰۰۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸-۶۰-۹۸۶۳۱-۲-۹

«تمامی حقوق این اثر محفوظ است. تکثیر یا تولید مجدد آن کلی یا جزئی به هر صورت (چاپ، فتوکپی،

صوت، تصویر و انتشار الکترونیکی) بدون اجازه مکتوب ناشر ممنوع است.»

تلفن: ۲۲۶۷۰۲۷۵

مقدمه ناشر

آیا می‌توان گفت مدیریت (Management) و تصمیم‌گیری (Decision making) مترادف‌اند؟ آیا می‌توان ادعا کرد با تصمیم‌گیری مناسب است که یک مدیر قوی به جامعه معرفی می‌شود؟ آیا می‌توان گفت دنیای امروز با تصمیم‌گیری‌های متفاوت رهبران و مردم دیروز، شرایط دیگری داشت؟

واقعیت این است که تصمیم‌گیری مهم‌ترین جنبه مدیریت است و مساله انتخاب بین گزینه‌های متفاوت، قدمتی به تاریخ انسان دارد و فرآیندهای تصمیم‌گیری برای انتخاب گزینه‌های مناسب (و نه گزینه‌های محالی از اشکال) از میان گزینه‌های موجود، بخشی جدایی‌ناپذیر از فرآیندهای عقلانی در زندگی روزمره انسان‌ها به‌شمار می‌رود. در این امتداد، روش‌ها و مسیرهای مختلفی نیز توسط اندیشمندان علوم انسانی و البته مهندسان تئوریزه و معرفی شده است. برخی از این روش‌ها و چارچوب‌ها، هم در سطوح آکادمیک مورد استفاده قرار گرفته و تقویت شده‌اند و هم در عرصه عملی مورد توجه و استفاده رهبران، سیاستمداران و مدیران بوده‌اند. امروز بعضاً چنین محاسبات و روش‌هایی حتی در زندگی فردی آحاد جامعه نیز وارد شده و در فنون مختلفی نظیر مذاکره و حتی روابط شخصی استفاده می‌شود.

به همین دلیل، پرداختن به چنین موضوع مهم و تاثیرگذار و جریان‌سازی می‌تواند در سطوح مختلف کارگشا و پربثمر باشد.

از سوی دیگر، در علوم مختلف، دیدگاه‌های متنوعی درخصوص مسئله تصمیم‌گیری بیان شده‌اند که باعث پیچیده‌تر شدن و در همان حال نمایش غنی‌تر موضوع شده‌اند. در نهادهای علمی کشور ما و دیگر کشورهای مسلمان نیز زمینه جدیدی ذیل عنوان «رویکرد

اسلامی در تصمیم‌گیری» مورد توجه قرار گرفته که درباره امکان تأثیر رویکرد اسلامی در فرایند تصمیم‌گیری در دو سطح عملی و نظری، چیستی و چگونگی مسئله و فرایند آن تحلیل و بررسی صورت می‌دهد. در این راستا مهم‌ترین سوال این خواهد بود که آیا می‌توان با اتکا به گزاره‌های دینی و اعتقادی، اصول و سنن لایتنیری را پیدا نمود که به اتخاذ تصمیمات توأم با آرامش و اعتماد در مقاطع سخت، کمک نماید؟

گسترده‌گی مفاهیم، حساسیت و پیچیدگی این موضوع، کمک کرده تا هم رویکردها و هم پاسخ‌ها به این مساله، با طیف تفاوت بسیاری روبه‌رو شوند. با این وصف، معاونت پژوهشی مؤسسه عصر اطلاعات بر آن شد تا در ادامه مسیر انتشار کتب مدیریتی در سطوح متفاوت، با تمرکز بر بحث تصمیم‌گیری و با تکیه بر متدولوژی «کشف نظریه داده‌بنیاد» به چنین موضوع مهمی بپردازد و باب گفت‌وگو و مباحثه در این موضوع مهم و دارای پشتوانه عظیم فکری و محتوایی در دین مبین اسلام و فقه پویای شیعی را بگشاید. امید است که این تلاش مشترک با نویسندگان محترم کتاب برای گسترش مفهوم مذکور در جهت بهره‌گیری دانش‌گاہیان و مدیران کشور از آن موثر باشد.

مؤسسه عصر اطلاعات

فهرست مطالب

فصل اول: درآمدی بر تصمیم‌گیری.....	۱۹
مقدمه.....	۲۱
۱. بخش اول: تصمیم‌گیری.....	۲۳
۱-۱. مفهوم و ماهیت تصمیم‌گیری.....	۲۳
۲-۱. تعاریف تصمیم‌گیری.....	۲۵
۳-۱. انواع تصمیم.....	۳۰
۴-۱. سطوح تصمیم‌گیری.....	۳۲
۵-۱. درجه سختی تصمیم‌گیری.....	۳۳
۶-۱. انواع تصمیم‌گیری بر مبنای اطلاعات موجود.....	۳۳
۷-۱. زمان و تصمیم‌گیری.....	۳۵
۸-۱. گام‌های تصمیم‌گیری.....	۳۷
۹-۱. پیچیدگی مسئله تصمیم‌گیری.....	۳۸
۱۰-۱. جایگاه تصمیم‌گیری.....	۳۹
۱۱-۱. فرایند تصمیم‌گیری.....	۳۹
۱۲-۱. رویکردهای تصمیم‌گیری.....	۴۶
۱۳-۱. اهمیت تصمیم‌گیری.....	۵۲
۱۴-۱. شرایط تصمیم‌گیری.....	۵۶
۲. بخش دوم: تبیین تصمیم‌گیری با رویکرد اسلامی.....	۵۸

فصل دوم: چستی نظریه تصمیم‌گیری با رویکرد اسلامی..... ۶۳

مقدمه..... ۶۵

۱. روش رسیدن به نظریه تصمیم‌گیری با رویکرد اسلامی..... ۶۶

۲. تحلیل داده‌ها..... ۷۲

۳. ارائه مدل..... ۷۸

۴. روایت‌گری مدل..... ۷۹

۵. نتیجه‌گیری..... ۸۴

سؤالات فصل..... ۸۶

فصل سوم: بررسی امکان وجود تصمیم‌گیری با رویکرد اسلامی..... ۸۷

مقدمه..... ۸۹

۱. اثبات وجود تصمیم‌گیری با رویکرد اسلامی از منظر فلسفی..... ۸۹

۲. اثبات وجود تصمیم‌گیری با رویکرد اسلامی از منظر علم مدیریت..... ۹۲

۳. گام‌های کاربردی‌سازی تصمیم‌گیری با رویکرد اسلامی..... ۹۷

۴. نتیجه‌گیری..... ۱۰۱

سؤالات فصل..... ۱۰۲

فصل چهارم: تصمیم‌گیری با رویکرد اسلامی حجیت‌محور..... ۱۰۳

مقدمه..... ۱۰۵

۱. چستی حجیت..... ۱۰۶

۲. جایگاه حجیت در کاربردی‌سازی تصمیم‌گیری اسلامی از منظر علم اصول..... ۱۰۷

۳. نقش حجیت در کاربردسازی تصمیم‌گیری با رویکرد اسلامی:

کارایی عملیاتی تصمیم‌گیری اسلامی حجیت‌محور..... ۱۰۸

۴. نتایج تصمیم‌گیری با رویکرد اسلامی حجیت‌محور..... ۱۰۹

۵. کارایی عملیاتی تصمیم‌گیری اسلامی حجیت‌محور براساس ادبیات دینی..... ۱۱۰

۱۱۲.....	۶. نتیجه گیری
۱۱۴.....	سؤالات فصل
۱۱۵.....	فصل پنجم: جایگاه مصلحت در تصمیم گیری با رویکرد اسلامی
۱۱۷.....	مقدمه
۱۱۸.....	۱. تعریف مصلحت
۱۱۹.....	۲. مصلحت در منابع دینی
۱۲۵.....	۱-۲. ضوابط و معیارهای تشخیص مصلحت
۱۳۲.....	۳. مصلحت در اندیشه امام خمینی (ره) و رهبری معظم انقلاب
۱۳۳.....	۱-۳. واژه صلاح
۱۳۴.....	۲-۳. مصالح کشور
۱۳۵.....	۳-۳. مصالح مسلمانان
۱۳۵.....	۴-۳. مجمع تشخیص مصلحت
۱۳۹.....	۵-۳. مصلحت اسلام
۱۳۹.....	۶-۳. مصلحت نظام
۱۴۰.....	۷-۳. مصلحت نشر ضعیف
۱۴۰.....	۴. مفهوم مصلحت
۱۴۸.....	۵. شیوه مصلحت اندیشی
۱۴۹.....	۶. هدف مصلحت
۱۵۰.....	۷. اهمیت مصلحت
۱۵۲.....	۸. جایگاه مصلحت
۱۵۳.....	۹. ویژگی خاص مصلحت
۱۵۴.....	۱۰. الگوشناسی مصلحت
۱۵۴.....	۱۱. مصادق شناسی مصلحت